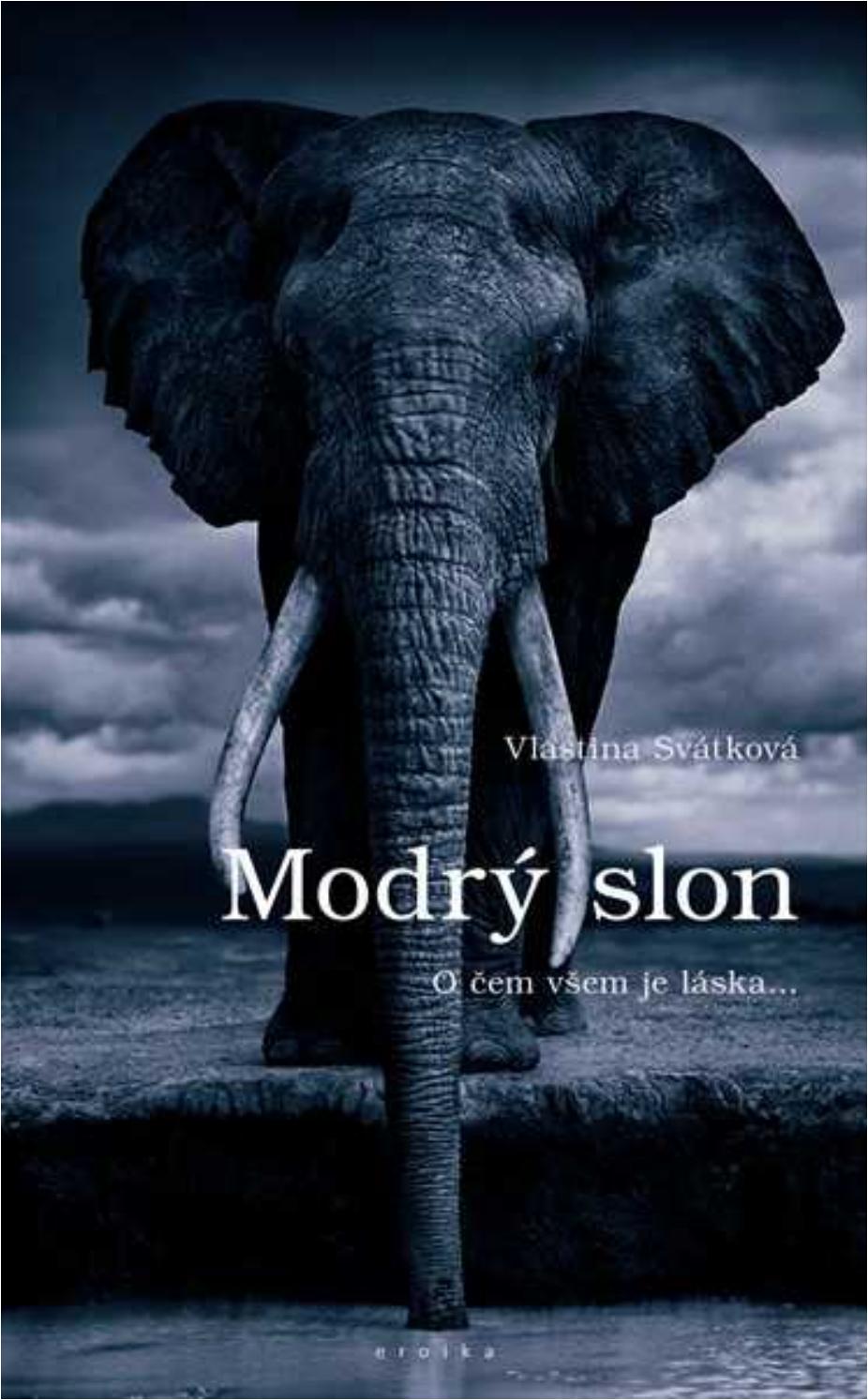

A dramatic, low-key photograph of an elephant standing on a stone ledge with its trunk reaching down into a body of water. The elephant's large ears are spread wide, and its tusks are prominent. The background is a cloudy sky, and the overall color palette is dark and moody.

Vlastina Svátková

Modrý slon

O čem všem je láska...

Vlastina Svátková

Modrý slon

O čem všem je láska...

Eroika

Vlastina Svátková

Modrý slon

O čem všem je láska...

Eroika

© Vlastina Svátková, 2010

© Eroika, 2010

Translation © Mirka Slámová, 2010

ISBN 978-80-87409-03-9

*Když se něco rozhodnete prožít,
neprožijete to jen jednou,
nýbrž tisíckrát, a budete si to pamatovat
po celý zbytek svého života.*
(Richard Bach: Příručka Mesiáše)

Obsluhovala jsem slovenskou královnu

Nemohla jsem se dočkat dne, kdy budu oficiálně práv-
ně způsobilá rodičům oznámit: „Au revoir, já odchá-
zím.“ Já a kamarádka Anička, čerstvě odmaturované
Cicy Micy (jak by nás nazval můj nejlepší kamarád
– teplý kadeřník) jsme se jednoho slunečného dne
vydaly hledat štěstí do velkého světa. Do města, kde
to žije, do města splněných snů a úžasných lidí (rozu-
měj bohatých a úspěšných, známých a krásných). Do
města, kde musí každý dospět ke slávě, když už se
jmenuje Bratislava.

Sbalily jsme si jen jedny šaty a rifle, které aspoň tro-
chu ušly, hlavně aby na nás v té úžasné Blavě nikdo
nepoznal, že jsme přišly z vesnice. Ostatní vychytá-
me. Počítaly jsme, že práci najdeme hned a bydlet
jsme mohly zatím u známého, který má prý velký
dvoupokojový byt. Svět nám bude ležet u nohou...

Odžily jsme si první týden. Sice jsme se zatím
neživily žádnou prací, protože nás nikde nepotřebo-
vali, zato jsme se živily jablíčky, která rostla u cesty
(pouze jimi). Na jejich chuť nezapomenu, zachránila
mi život. V malém dvoupokojovém bytě kromě nás
a kamaráda bydlelo ještě pět jeho dalších kamarádů,
a na záchod se čekalo jako na banány v dobách, když
ještě moje máma nosila trvalou. A potom, když jsme
zas a znova utíkaly před revizorem z tramvaje, mi
udýchaná Anička oznámila, že jede domů a raději se
přihlásí na Miss. Že ji kdosi oslovil na ulici. To by se jí
na Myjavě nestalo, a tak spokojená, s nově nabytým

sebevědomím mi zamávala z autobusu a nechala mě napospas osudu.

Představa už oficiálně dospělého léta stráveného v jednom bytě s rodiči a doprošování se o dvacetikorunu na koupaliště mi dodala neuvěřitelnou chuť na jablíčka, která rostla u cesty...

Seděla jsem na lavičce u fontány a četla si v mapě. Musela jsem se obrátit hlavou dolů, abych pochopila, kterým směrem je ta ulice vlastně myšlená. Slunce mi pražilo na mozek, který se snažil rozhodnout, zda bude lepší pracovat v noci na diskotéce, nebo přes den podporovat okrádání turistů v kavárničce s výhledem na Dunaj. Byla to možná fata morgana, ale najednou se přede mnou ocitl zvědavý děda.

„Co hledáš, jestli se můžu zeptat?“ oblečený do černého vypadal zvláště.

„Hledám si nějakou brigádu na léto a nevím, kudy do toho...“ řekla jsem.

„Pokud chceš najít práci, musíš mít známosti!“ řekl s lehkou ironií.

Aha, tak takhle to v té Bratislavě, městě snů, chodí! Každý se zná s každým a noví se musejí nejdříve seznámit, že mě to hned nenapadlo!

Záhadný muž v černém mě tedy vzal za známými. Do nově otevřené luxusní restaurace, kde mě předal do rukou manažeru Veverkovi a beze slova se vypařil. Navždy. Veverka se mi nejprve podíval do výstřihu, potom na zadek, zeptal se, zda mluvím anglicky a zda mám černé kalhoty, vrazil mi do ruky zástěru a tím jsem byla oficiálně přijata jako nová číšnice podniku.

Veverka a další dva manažeři byli Češi, stejně jako šéfkuchař, barman a dva čišníci. Přišli sem, aby naučili Slovesa (jak nás pobaveně nazývali), jak se rodí luxusní restaurace, jak se dělá byznys, a kontrolovali, abychom nekradli a neflákali se...

Připevnili nám na zástěru pagery, které nám vibrovaly do ledvin, a přivolávali nás jimi pro hotovou objednávku do kuchyně. Pokud někdo z nás přišel o vteřinu později, například když hostům otevíral lahev vína, šéfkuchař po něm hodil talíř s jídlem a ten jsme pak museli zaplatit. 600 Sk za porci.

Takové nekřesťanské ceny si v Bratislavě do té doby ještě nikdo nedovedl představit, a tak jsme se stali hitem. Nejoblíbenější a nejpreplněnější restaurací města snů, města úžasných lidí. A právě jen ti úžasní (rozuměj bohatí a úspěšní, známí a krásní) se k nám chodili najíst. Členové představenstva, s pupkem a uslintanou hubou, ševalili jemné melodie svým milenkám, které polykaly jeden xanax za druhým, aby si udržely dokonalou linii a linku nad okem. Politici pili whisky a uzavírali obchody, pravděpodobně velmi výhodné, když odcházeli s naditou obálkou v kapse. Bývalá Miss Ivanka Hlístová byla milá, i když se opila a nedokázala najít východ, zato politička Monika Ebenová byla naopak vždy nepřijemná. Ani se nepodívala do jídelního lístku (který se každé dva měsíce měnil), jen zakvákala, že jí mám donést kachnu. Vrána k vráně sedá. Když jsem jí ji přinesla, vyvalila na mě oči a jako bublající sopka se mě zeptala:

„Co to jako má být?!?“

„Prosím, co jste si objednala. Kachní prsa s telecím glazé se šalotkou a...“ začínala jsem mít strach.

„Ale já chci tu kachnu, co jsem měla posledně! Toto můžete odnést. To já jíst nebudu!“ sopka vybuchla.

I v kuchyni. Šéfkuchař hodil jídlo do odpadu a pro jistotu vyhodil jediného slovenského kuchaře: „Vy Slovesa jste líní jak prasata, ale my vás tady naučíme makat, sedřeme z vás kůži!!!“

Byli jsme nuly. Jen Slováci. Ale přece se našel někdo, kdo znamenal méně. Ukrajinci – matka se synem – kteří od rána do večera, den co den stáli za dřezem a drhli připálené hrnce, leštili sklenice a foukali si do krve rozedřené prsty. Každou chvíli jim někdo nadával, že mají umývat rychleji, jinak poletí. Ani náznak odporu, ani náznak zlosti. Pokora. Přišli do úžasné Bratislavy, aby našli lepší svět. Utekli pryč z chudoby, aby našli nový smysl života, aby vydělali peníze, aby mohli aspoň trochu žít jako lidi.

Nedávno jsem k nám pozvala na návštěvu ukrajinskou kamarádku. Úžasná paní, matka dvou malých synů, která v Praze uklízí, žehlí, pere, drhne záchody u bohatých Izraelců, od rána do večera, den co den za pár korun na hodinu. Nechtěla ani přijít, aniž by mi přitom uklidila celý byt, a když synovi přinesla ty nejdražší a nejlepší plenky, co se u nás prodávají a já sama si nedovolím je kupovat, musela jsem se nad tou ironií zasmát.

Vzpomněla jsem si na dávnou, úžasnou Bratislavu, a pocítila vděk. Vděk za to, že mě zbavila naivních

snů a zidealizovaných představ. Naučila mě, že ti, kdo bývají na konci žebříčku úspěchu a úcty, jsou většinou těmi, kdo by si to nejvíc zasloužili. Děkuji jí za to, že mě naučila, že velké srdce, štědrost a pokoru si za peníze nikdo nekoupí, ale pokud chceš příliš, může se ti stát, že se zadusíš kouskem kachny...

O čem všem je láska

Seděl na gauči a místo fotbalu nervózně sledoval hodinky. Vstal a bouchl pěstí do stolu.

„Kde se flákáš? Mám hlad!“ zaskřípal zubama.

Adrenalin mu stoupal do hlavy, která byla naplněná hněvem, že po 25 letech najednou není jeho žena doma z práce přesně v šest a nechystá mu večeři. Řekne jí, jaká je kráva. To rozhodně! A ještě jí dá fac-ku, aby nezapomněla, kdo je tady pánem. Připravoval si scénář a přitom se zhluboka nadechl, až se mu nozdry doširoka otevřely a on se v odrazu dvířek od mikrovlnky zhlédl jako vítěz. Ulevilo se mu.

Známá zvonkohra klíčů za dveřmi. Rychle se rozvalil na gauč a natáhl nohy na stůl. Jakoby nic.

„Ahoj,“ řekla.

„Kdes byla?“ zeptal se s pohledem přilepeným na obrazovku.

„Přišla jsem si vzít jen pár svých věcí. Odcházím.“

Postavil se. Udělala krok vzad, naučená krýt si tvář.

„Jestli mě chceš zmlátit, zabít, cokoliv, udělej to hned! Už se tě nebojím,“ lhala.

„Co... Proč...? A kam jako jdeš?“ pohled se mu zastavil na dvou kufrech přichystaných v předsíni, kterých si předtím nevšiml.

„Za někým, koho miluju,“ odpověděla tiše.

Chtěl ji chytit za ruku, ale ona se mu ustrašeně vytrhla. Padl na kolena a začal plakat.

„Prosím, odpusť mi všechno, neopouštěj mě, odpusť mi, prosím! Co si tady bez tebe počnu!“

Ležel jí u nohou, poprvé viděla jeho slzy.

Náhle se nadechla, zadržela vzduch v plicích, vzala do rukou kufry, zabouchla dveře a za nimi vydechla...

Zazvonila na zvonek bez jmenovky. Otevřel jí, zaostřil na její kufry a tělo, které se třáslo. Objal ji.

„Neublížil ti?“

Pokývala hlavou.

„Udělala jsi velký krok, víš to?“ řekl a podal jí sklenku vína.

„Nikdy jsem nevěřila, že to dokážu... Opustit ho.“

„Jsi silná a úžasná žena.“

Ticho bylo dlouhé a ani vteřinu trapné.

„Co bude teď?“ zeptala se, i když věděla, co jí odpoví.

„Nevím, kolik času mi zbývá. Nemůžu ti slíbit žádnou budoucnost, nechci, aby sis dělala nějaké plány. Máme jen to TEĎ, zítra nemusí nikdy přijít.“

Jeho slova připomínala zvuk oceánu. Nikdy ho neviděla, nikdy u něj nebyla, ale věděla, že takhle asi zní, voní a chutná. Nekonečně nekonečný...

„Neplač. Musíš se naučit za mnou neplakat. Musíš se naučit být sama. Musíš si začít zvykat, že jednoho dne tady nebudu! Musíš pochopit, že tě skutečně miluju, proto nechci dovolit, aby ses ke mně připoutala...“

Pootevřela ústa a přiložila je na jeho víčko. Jeho dlouhé řasy ji lechtaly na rtech.

„Děkuji,“ šeptem mu vložila slovo do ucha.

A za deset měsíců zemřel na rakovinu.

„Stejně si myslím, že za všechny tyhle moje stavy může to, jaké jsem měla dětství. Že si to s sebou nesu celý život a opakuju stejné chyby, jako dělala moje matka,“ řekla Simona a objednala ještě jednu lahev vína.

Zazvonil jí telefon.

„No, tati? Nezlób se, nemám čas, ozvu se, ano?“ obrátila oči v sloup a položila telefon. Dolila jsem jí víno. Místo dolarovek jsem měla v zorníčkách dva nenápadné otazníky.

„Ty to nechápeš! Tys měla ideální dětství,“ ironicky jsem se pousmála, „ale já jsem vyrůstala bez otce, matka ho opustila, když mi byly tři. Byl akademický malíř, prostě bohém, ženské a chlast, nedalo se s ním vydržet, fakt hrozný chlap... A teď zůstal na starý kolena úplně sám. Je mu smutno a každý den mi volá, abych za ním přišla, popovídala si s ním... Ale už je pozdě. Celé moje dětství byl někde v prdeli...!“

„Nezahrajeme si flašku?“ zeptala jsem se.

„Jen my dvě? Hrabe ti? Ta tvoje flaška,“ rozesmála se. A to jsem chtěla.

Simona si pár týdnů po naší dámské jízdě koupila letenky do Ameriky. Vyřídila si vízum a našla práci. Rozhodla se radikálně změnit svůj život. Zapomenout na minulost. Začít od začátku.

Ráno jsem ji vezla na letiště. Byla typicky nesnesitelná s tím svým strachem, že nestihne letadlo, že ji budou na pasovém šacovat a hrabat se jí v tangách, že ji z Ameriky pošlou domů, když zjistí, že nemá pracovní povolení.

Dopředu se bála toho, co se ještě nestalo, a nesku-tečně mě tím štvála.

Vtom jí zazvonil telefon. Obrátila oči v sloup.

„Prosím!?“ Oněměla. Ukončila hovor a ještě stále hleděla na displej, který začaly kropit stejně němé slzy.

„Co se stalo, proboha?“ ptám se vyděšeně.

„Otec... Dostal mrtvici... Leží v nemocnici. Musím mu přinést čisté oblečení... Vždyť kromě mě nikoho nemá...“ Utřela si oči a nos, zhluboka se nadechla a řekla, ať to otočím.

Každý den za otcem chodila, držela ho za bezvládnou ruku, vyprávěla mu o obyčejných věcech a přitom se snažila obyčejně usmívat. Jakoby nic.

Když vyšla z nemocnice, rozplakala se a plakala celou cestu domů. Její otec ji nevnímal, neslyšel, a ona mu toho chtěla ještě tolik říct.

Jednoho odpoledne mu celá šťastná přinesla překvapení: sbírku jeho vzpomínek, prací a úspěchů. Útlá knížka vytištěná na ten nejlacinější papír, která měla pro ně dva nevyčíslitelnou cenu. Simona dlouhé měsíce pátrala v otcově minulosti, poznávala ho, zjišťovala, kým byl, co cítil, co tvořil, navštívila jeho přátele a dávné lásky. A přišla na to, že mají velmi mnoho společného. Že je vlastně celá po něm. Že je jí neskutečně blízký, i když jí byl celý život vzdálený.

Vložila mu knížku do nehybné ruky, políbila na tváře a řekla:

„Promiň mi to všechno, tati.“

Její otec mrkl očima a jemně se pousmál, tak, že si toho nikdo jiný ani nevšiml, ale ona si byla jistá...

